

L'ÀNIMA DEL SO

FINS AL 28 D'ABRIL ES PODRÀ VEURE AL MUSEU DE LA MÚSICA DE BARCELONA L'EXPOSICIÓ "LES GUITARRES D'EN QUICO PI DE LA SERRA", AMB ALGUNS DELS VALUOSOS INSTRUMENTS QUE EL CANTAUTOR HA CEDIT A L'AJUNTAMENT.

QUICO PI DE LA SERRA

UNA VIDA ENTRE GUITARRES

TEXT Josep Barcons Palau
FOTOGRAFIES Quim Roser

Mentre li fan les fotos, no pot estar-se quiet. Incontrolables, els dits se li mouen al damunt de cada una de les múltiples guitarres que agafa per posar davant de la càmera; i el fotògraf fa mans i mànigues per esquivar les ganyotes que li surten a la boca amb cada melodia. És inquiet de mena i una mica *enfant terrible* en el sentit més literal del terme: el d'aquell nen entremaliat a qui –i li fa vergonya dir-ho– “van fer fora de tots els col·legis i acadèmies per ser massa mogut i indisciplinat.” Però això encara el va conduir d'una manera més personal i pròpia cap al seu camí de vida, tot esdevenint autodidacta: “No tinc estudis ni res, però soc molt curiós i m'agrada molt llegir”. I així és com ha forjat el seu estil: imitant els grans (“els cantautors sempre copiem”) i inspirant-se en la naturalesa (“la seva música és la que més m'agrada”), dialogant amb les llegendes vives de la guitarra, tots amics seus: Caetano Veloso, Gilberto Gil, Ry Cooder... que surten a la conversa. ➤

FINS AL 28 D'ABRIL DE 2019
“LES GUITARRES D'EN QUICO PI DE LA SERRA” AL MUSEU DE LA MÚSICA DE BARCELONA

EL 24 DE GENER I L'1 DE MARÇ A LES 19.30 H, EL QUICO PARLARÀ DE LES SEVES GUITARRES AL MUSEU DE LA MÚSICA

Quico Pi de la Serra al Museu de la Música amb una de les seves estimades guitarres.

LA MARTIN D45

“La Martin D45 és com l’Stradivarius de les acústiques i la va idear el primer Martin cap al 1830. La D és de Dreadnaught, un cuirassat de guerra de principi del segle XX. La vaig comprar a Los Angeles. A Amèrica jo tenia el costum estúpid d’entrar a les botigues a demanar si en tenien, de D45, i, és clar!, sempre em deien que no. Però un dia resulta que el que l’havia encarregat s’havia mort i la tenien en venda. Però aquells dies també s’estava morint el Franco i no podia fer transferències internacionals. Així que li vaig demanar les peles a un amic metge que vivia a Nova York.”

L’UKULELE DOBRO

“El toco molt malament, però la gent ho entén. És el que faig servir per «matar» els concerts, perquè no m’agrada fer bisos. Així que toco amb aquest, i la gent ja no en demana cap altre. És un Dobro, metàl·lic, seguint el principi que van inventar els Dopyera Brothers (d’aquí Dobro), que buscaven fer instruments que sonessin molt, amb un ressonador a dins, quan encara no s’havia inventat l’electrificació. Només té un problema: i és que no se li pot posar corretja! Me’l van regalar per un aniversari els meus dos «germans» Joan Pau Cumellas i Amadeu Casas.”

LA GIBSON LES PAUL

“Aquesta és la Gibson Les Paul, que em va fer malbé un os de l’espatlla... És d’allò que en diuen solid body, completament massissa, feta de caoba. Això és determinant per al so, però pesa cinc quilos! D’aquí, la lesió.”

L’ARRATIUG

“Vol dir ‘guitarra’ al revés. La vaig batejar així perquè té les cordes invertides: a dalt una prima i a baix un bordó, però afinades igual (Mi-La-Re-Sol-Si-Mi). El fracàs és que, en un concert, a la gent tant se li’n fot; però si ho veu un músic es desmaia. La vaig comprar, després d’insistir molt, a una gent de Mallorca. Després he investigat i és una guitarra modernista, d’una família de lutiers de Lisboa que ja han plegat.”

L’OVATION ADAMAS

“Aquesta guitarra és molt vistosa. Està feta d’un material antiacústic com és la fibra de vidre, i tota d’una sola peça, per forçar que el so surti només per la boca i tingui més projecció. I el que sembla fusta és resina, de fet. Es diu Adamas, que vol dir ‘diamant’ en llatí.”

➤ Parla molt, mastegant bé allò que diu, i té mil anècdotes per explicar; però on aquest nen de 76 anys és realment loquaç és amb una guitarra als dits, que es posa a parlar sola tan bon punt l’agafa. Tot i tractar-la amb cura i delicadesa, “amb la mà dreta li foto castanya, i és per això que porto les ungles així, recobertes amb Superglue”. De cada una de la cinquantena llarga que en té, en coneix tots els detalls, les mides i intimitats, talment fos una parella, per bé que els últims anys ha treballat majoritàriament amb una dotzena. Són les que utilitza tant als concerts com a casa per fer les seves creacions, sempre amb el blues com a rerefons: un estil que li va com anell al dit, tant per humor com per biografia, i que va conèixer arran d’un disc del Big Bill Broonzy.

“NO TINC ESTUDIS NIS, PERÒ SOC MOLT CURIÓS I M’AGRADA MOLT LLEGIR”

UNA PARTICULAR MANERA DE COMPONDRE

Malgrat la poligàmia guitarrística, els tres últims anys s’ha embrancat en un ritual setmanal de proporcions gairebé monàstiques: “Cada dimarts al matí agafó la guitarra per fer el

blues que l’endemà gravaré per al programa T’agrada el blues? de Catalunya Ràdio”, que porta vint-i-cinc anys en antena. “Un blues em costa més de construir que de parir. Un cop l’he compost, el gravo amb un walkman i el toco moltes vegades al llarg del dia, perquè jo no lleigeixo música i el que faig és memoritzar-lo. Però així li capto més l’ànima. L’endemà, en arribar a la ràdio, l’escolto i intento reproduir-lo. Això, modestíssimament, m’ha ajudat a tocar millor”. Diferents entre si, el que tenen en comú és que cada un surt d’una guitarra diferent: com si fos la guitarra la que li suggerís uns girs o uns altres. Vint-i-tres d’aquests blues es

poden escoltar en un CD recopilatori gravat recentment. “Tot i que no torno a escoltar mai allò que faig, em sembla que és un bon disc per portar al cotxe. Però jo no tinc cotxe...”

Veurem com s’ho fa ara que ha cedit –completa!– la seva col·lecció d’un centenar llarg d’instruments a l’Ajuntament. Ho ha propiciat un canvi de pis, per a esgarrifança dels amics propers. L’altell, fins fa poc ple d’estris sonors, ara ha quedat hàbil per a trastos que no fan música. Ell només s’ha quedat estric-

tament tres guitarres a casa (“la Parlor D35, una Whashburn i una FrameWorks com la del Gilberto Gil, que es desmunta completament i que va molt bé per viatjar ara que les companyies aèries ens tracten tan malament”). La condició per haver-se després de la seva col·lecció i quedar-se amb només tres instruments a casa és que les altres guitarres es posaran totes a punt i les podrà utilitzar quan li vingui de gust.

VOCACIÓ DE LUTIER

Les guitarres han estat el seu veritable amor de vida, i es meravella amb el seu procés de construcció: “De fet, m’hauria agradat ser lutier, si hagués pogut”. Davant la impossibilitat de construir-ne, ha satisfet l’impuls col·leccionant-ne. Quan, de gira per aquí o per allà, en veia una en una casa o en una botiga, no parava fins a aconseguir-la. I no són poques les que s’enfilaven fins a les quatre xifres, com les mítiques Martin, l’Strato (tal com abrevia ell la Fender Stratocaster, “que, per als que hem provat les drogues, és com una droga: t’enganxa i no pots passar sense”) o les Gibson (“que ara desapareixeran, perquè la fàbrica l’ha comprat

“M’HAURIA AGRADAT SER LUTIER, SI HAGUÉS POGUT”

un grup xinès, tot i que suposo que ho continuaran fent bé”). D’altres li han vingut com a regals en aniversaris diversos, dels quals no recorda els anys: “Aquesta me la van regalar pel meu aniversari, quan en vaig fer...”. I després d’uns segons pensant en va, ho remata: “Hosti, no ho sé. Va ser un 6 d’agost, que és quan faig anys i sempre tinc bolo”.

Sigui el 6 d’agost o qualsevol altre dia, la sensació de sortir a l’escenari és la mateixa: encara ara, amb més de cinquanta anys de carrera a l’esquena, “sortir a un concert m’escagarrina. Surto amb el culet així i ho passo fatal, tal com li passava també al Paco [de Lucía]. Soc molt neuròtic i no sé mai quan he de deixar d’estudiar... I a l’escenari no m’agrada gens el que faig”. Mig en broma mig seriosament, quan li demanen per què continua fent-ho, no dubta a contestar: “Cony, perquè em paguen!”. I amb un profund desengany vital (potser per això toca blues, o viceversa) encara afegeix: “Però a aquestes alçades procuro saber per on trepitjo. Jo ja vaig de baixada. Sí: és cert! I no cal posar cares estranyes. No veure-ho així –i ho dic amb la millor cordialitat– seria ser imbècil”. ➤